

HOE KUNT U GEBRUIK MAKEN VAN ONDERZOEKSRESULTATEN OP UW EIGEN BEDRIJF?

ir. G.B.C. Backus,
Hoofd Afdeling
Economie
Proefstation voor de
Varkenshouderij
te Rosmalen

Veel vragen die U in Uw dagelijkse werk tegenkomt zijn en worden onderzocht op de Varkensproefbedrijven en worden in de nabije toekomst ook op het Proefstation onderzocht. De bevindingen worden samengevat in dit periodiek en uitgebreid gerapporteerd in proefverslagen.

De conclusies die in die rapporten worden vermeld, kunt U echter niet klakkeloos geldig verklaren voor Uw eigen bedrijf. In dit artikel worden enkele voetangels en klemmen besproken, waarmee U rekening moet houden bij het lezen van onderzoeksrapporten.

Als U de verandering in het technisch resultaat als gevolg van een bedrijfsaanpassing moet schatten, is het handig om te kijken of zo'n bedrijfsaanpassing is onderzocht op een van de proefbedrijven. Als dat zo is, zou U kunnen nagaan wat zo'n

bedrijfsaanpassing voor invloed heeft op het technische resultaat. Bijvoorbeeld: U wilt overschakelen op een ander luchtinlaatsysteem voor de mestvarkens en in Sterksel zijn drie luchtinlaatsystemen bij mestvarkens onderzocht. Bedenk dan dat U de gerealiseerde verandering in het technische resultaat op een proefbedrijf niet zomaar kunt overnemen. Eenzelfde bedrijfsaanpassing op Uw eigen bedrijf kan best anders uitpakken. Naarmate Uw bedrijf meer afwijkt van de omstandigheden op het betreffende proefbedrijf wordt het gevaarlijker de gerapporteerde verandering in technische resultaten zomaar over te nemen.

Zaken waarmee U in het algemeen rekening moet houden zijn: de bedrijfsuitrusting (roostertype, ventilatiesysteem, staltype, luchtaanvoer, verwarming enz.) alsmede de bedrijfsvoering (verzorging, diercontrole, al of niet verplaatsen van biggen, wijze van opleggen en afleveren enz.) alsmede het gebruikte diermateriaal (ras, kruisingstype, herkomst biggen enz.).

De proefverslagen bevatten bijna altijd een economische evaluatie.

De verandering in het technische resultaat wordt economisch gewaardeerd tot een saldo en vergeleken met de arbeids- en investeringskosten die voortvloeien uit de

Invloed op het saldo* van een verbetering van de . . . ***	goede resultaten	minder goede resultaten
worpgrootte met 0,5	f 93,87	f 88,79
worpindeks met 0,1	f 78,92	f 74,39

Invloed op het saldo** van een verbetering van de . . . ***	goede resultaten	minder goede resultaten
groei per dier per dag met 10 gram	f 1,71	f 1,21
voederconversie met 0,01	f 1,33	f 1,13
% uitval met 1,0%	f 7,40	f 6,11

* Saldo per gemiddeld aanwezige zeug per jaar;

** Saldo per gemiddeld aanwezig mestvarken per jaar;

*** Een uitgebreide beschrijving van de methode op basis waarvan de waarde van de verbetering van de technische resultaten is berekend, kunt U vinden in rapport P 1.13.

onderzochte bedrijfsaanpassing. De uitkomsten hiervan vormen een belangrijke basis voor de conclusie in het rapport. Nu is het echter zo dat de economische waarde van een bepaalde verbetering van het technische resultaat niet voor alle bedrijven hetzelfde is. In de onderstaande overzichten wordt dit zowel voor zeugenhouderij als voor mestvarkenshouderij geïllustreerd.

Het blijkt dat de waarde van een verbetering van het technische resultaat afhankelijk is van het niveau van de technische resultaten. Dit geldt sterker voor de mestvarkenshouderij dan voor de zeugenhouderij. Het mesterijbedrijf met goede resultaten behaalde een groei per dier per dag van 795 gram en een voederconversie van 2,90. Het bedrijf met minder goede technische resultaten behaalde een groei per dier per dag van 680 gram en een voederconversie van 3,05. De uitval was op het "goede" bedrijf gelijk aan 1,0% en op het "minder goede" bedrijf gelijk aan 2,0%. Het zeugenbedrijf met goede resultaten had een worpindex van 2,17 en bracht gemiddeld 9,2 biggen per worp groot.

Het bedrijf met de minder goede resultaten had een worpindex van 2,07 en bracht gemiddeld 8,7 biggen per worp groot. De gegevens in bovenstaande tabel zijn berekend met gelijke prijzen voor de "goede" en de "minder goede" bedrijven. De vleesprijs was f 4,09, de biggenprijs was f 129,42 en de voerprijzen voor zeugen, biggen en mestvarkens waren respectievelijk f 50,95, f 81,53 en f 54,11 per 100 kg. Als de prijzen veranderen, verandert ook de invloed van de kengetallen op het saldo. Neemt de vleesprijs bijvoorbeeld af, dan wordt de invloed op het saldo van een verandering in de groei ook kleiner.

Een ander belangrijk punt waar U goed op moet letten zijn de door de onderzoeker

gehanteerde economische uitgangspunten. Ga na of die ook voor Uw situatie geldig zijn en op het moment nog gelden. In proefverslagen worden bijvoorbeeld de prijzen van nieuwe investeringen meestal vastgesteld uitgaande van de gemiddelde bedrijfsgrootte in Nederland. Kleinere bedrijven kunnen vaak niet dezelfde scherpe prijzen voor bepaalde investeringen bedingen als grote bedrijven, met als gevolg voor U dat in zo'n geval het investeringsbedrag per dier hoger wordt. Arbeidsbesparing wordt verrekend tegen het volle uurtarief. Het gunstige effect van een arbeidsbeparende investering is voor U echter minder waard als U toch al tijd over hebt of krijgt.

Als in een proefverslag de opbrengsten worden bepaald uitgaande van één vleesprijs of biggenprijs is dat een gemiddelde prijs die voor U en Uw collega's samen geldt. Als U echter sinds jaar en dag een beduidend betere vleesprijs realiseert dan Uw collega's, bijvoorbeeld 3 ct meer en U verwacht niet dat dat zal veranderen, dan kunt U daarmee rekening houden door 3 ct op te tellen bij de bovengenoemde normopbrengstprijzen. Hetzelfde geldt natuurlijk voor de biggenprijs. Als bijvoorbeeld vanuit Uw TEA blijkt dat U steeds f 10,- meer voor Uw biggen ontvangt dan Uw collega's, kunt U daarmee rekening houden door 10 gulden op te tellen bij de door de onderzoeker gehanteerde opbrengstprijzen voor biggen.

Dit artikel is gebaseerd op proefverslag P 1.13 getiteld "Methode voor een economische beoordeling van bedrijfsaanpassingen in de varkenshouderij". Het bepalen of een bedrijfsaanpassing economisch voordeel oplevert is niet altijd makkelijk. Door goed gebruik te maken van gegevens uit onderzoeksrapporten hebt U in ieder geval wel een redelijke basis om te beslissen.